

Hroby barbarů v Praze-Zličíně / Svět živých a mrtvých doby stěhování národů

Termín: 27. 5. 2015 – 14. 2. 2016

Místo: Hlavní budova Muzea města Prahy

Výstava přiblížila dramatické období tzv. doby stěhování národů v Čechách, přičemž ohniskem zájmu byly zcela unikátní nálezy, učiněné při výzkumu pohřebiště z 5. století n. l., objeveného v Praze-Zličíně.

Záchranný archeologický výzkum při výstavbě obytného souboru Zličínský Dvůr v Praze 5 – Zličíně probíhal v letech 2005 až 2008. Provádělo jej nejprve Muzeum hlavního města Prahy a poté společnost Labrys o. p. s. V jeho průběhu bylo prozkoumáno celé pohřebiště z doby stěhování národů, náležící tzv. vinařické skupině a datované do druhé až třetí třetiny 5. století n. l. Bylo zde odkryto celkem 177 hrobů, čímž se toto pohřebiště stalo dosud nejrozsáhlejší prozkoumanou nekropolí z doby stěhování národů na území České republiky a jednou z největších i v kontextu širší střední Evropy.

Nejvýznamnějšími exponáty výstavy byly dochované součásti hrobových výbav. Přestože podstatná část hrobů byla v minulosti vyloupena, představuje kolekce získaných nálezů naprosto unikátní celek. Byl zde nalezen dosud nejrozsáhlejší soubor luxusních skleněných nádob na našem území, přičemž podstatná část získaných exemplářů byla ve vynikajícím stavu zachování a náleží mezi opravdové skvosty. Také soubor předmětů z drahých kovů má význam nejen vědecký, ale v řadě případů i mimořádně umělecký a estetický.

Originální předměty doplňovaly dvojrozměrné a trojrozměrné rekonstrukce i multimediální prvky. K výstavě byla vydána výpravná publikace.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Praha Husova a husitská / 1415–2015

Termín: 25. 9. 2015 – 24. 1. 2016

Místo: Mimo objekty muzea, Clam-Gallasův palác

Muzeum hlavního města Prahy a Archiv hlavního města Prahy uspořádali od 25. 9. 2015 do 24. 1. 2016 v Clam-Gallasově paláci, Husova 20, Praha 1 výstavu Praha Husova a husitská / 1415–2015. Praha a pražská univerzita byly téměř celoživotním působištěm mistra Jana Husa. Pražská města, která byla do roku 1400 rezidencí panovníků Svaté říše římské, se stala místem zrodu a ideovým i politickým centrem husitského hnutí. Následně byla po více než 200 let střediskem české (husitské, kališnické) reformace. Byla také místem přetrvání stop husovské a husitské tradice v době protireformace a stala se hlavním ohniskem obnovy a nového vzestupu této tradice v 19. a 20. století.

Výstava představila Husovu a husitskou Prahu, pražské působení Jana Husa a jeho „druhý život“ téměř čtyřmi sty exponáty od předmětů každodenní potřeby přes vzácná umělecká díla, množství rukopisů a starých tisků, knihy, fotografie, modely až po moderní audiovizuální tvorbu reflektující husovskou a husitskou tradici v české kultuře.

Vystaveny byly takové unikáty jako kniha modliteb Václava IV. pro stanovené denní hodiny, tzv. „hodinky“, zapůjčené z oxfordské Pembroke College. Dalším významným exponátem, zapůjčeným z Univerzitní knihovny v Edinburgu, byl stížný list české a moravské šlechty kostnickému koncilu ze dne 2. září 1415 s protestem proti Husovu odsouzení a upálení - originál jediného zachovaného exempláře z osmi stejnopisů. Opis čtyř filozofických spisů Johna Wyclífa, vyhotovený vlastnoručně Janem Husem a obsahující jeho české glosy, zapůjčila Kunliga Biblioteket ve Stockholmu. Všechny tyto rukopisy bylo možné obdivovat po celou dobu výstavy.

Pouze do 8.10. 2015 byl vystaven originál Richentalovy Kroniky kostnického koncilu v tzv. Pražském rukopisu s vyobrazeními Husova procesu.

Od 4.11. 2015 byla výstava obohacena o dva deskové obrazy z přelomu 15. a 16. století – křídlo retáblu z Roudníků s malbou upálení Jana Husa a predelu retáblu z Chrudimí s vyobrazením Jana

**Muzeum
města
Prahy**

Husa a Jeronýma Pražského jako světců. Z dobových uměleckých skvostů byly dále po celou dobu výstavy k vidění Madona svatovítská, Bolestný Kristus z Týnského chrámu nebo gotické plastiky bolestných Kristů ze Staroměstské i Novoměstské radnice.

Pouze na 9 dní byl od 10.11. 2015 z knihovny Národního muzea zapůjčen rukopis Starých letopisů českých.

Od 18.12. 2015 bylo možno spatřit originál bohatě iluminovaného rukopisu Breviře Benedikta z Valdštejna z fondu Národní knihovny.

Komentované prohlídky výstavy Praha Husova a husitská s prof. Petrem Čornejem
21. 10., 11. 11. a 13. 1. v 16.00 hod.

K výstavě byla vydána publikace.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Muzeum
města
Prahy

PŘEDMĚT SEZÓNY

Archeologie v laboratoři

Termín: 13. 10. 2015 – 31. 1. 2016

Místo: Hlavní budova Muzea města Prahy

Cyklus minivýstav:

Předmět sezóny

Na pohřebišti z 5. století n. l., objeveném v letech 2005–2008 v Praze-Zličíně, se našlo celkem osmnáct kusů vzácného pozdně antického skla různých tvarů. Podstatná část se dochovala v neporušeném stavu, o vzhledu některých z nich si však můžeme udělat představu jen díky umu a trpělivé práci muzejních konzervátorek.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Muzeum
města
Prahy

Marta Taberyová. Keramika

Termín: 18. 10. 2015 – 3. 4. 2016

Místo: Zámecký areál Ctěnice, přízemí
zámku

Výstava představila tvorbu výtvarnice a zároveň připomněla životní jubileum přední české sochařky a keramičky. Po raných trojrozměrných keramikách a monumentálních reliéfech se tvorba Marty Taberyové ustálila na reliéfních obrazech. Tématem je každodenní život, náš domov i jeho okolí, svět květin a zvířat.

Jednalo se o výstavu, která byla pokračováním volného cyklu výstav připravovaných v Zámeckém areálu Ctěnice, které rozšiřují téma historie řemesel prezentované ve stálé expozici Řemesla v pořádku. Představuje se zde zpracování materiálů, tvorba nejen řemeslná, ale i umělecká, práce a postupy, které se vždy prolínají. Na celoživotně tvorbě, kterou představuje právě tvorba Marty Taberyové, je možné nejlépe demonstrovat, jak právě ze základu, ze zvládnutí řemesla může vyrůst velké umělecké dílo.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Nádraží Praha-Těšnov – provoz obnoven

Termín: 25. 11. 2015 – 3. 4. 2016

Místo: Hlavní budova Muzea města Prahy

V sobotu a neděli byl v rámci výstavy na modelovém kolejišti od 11 do 17 hod. realizován rozšířený modelový provoz s využitím zejména vozového parku, který zajišťovali zkušení modeláři.

Vánoční výstava představila návštěvníkům přesný model nejkrásnější nádražní budovy v Praze, otevřené před 140 lety a zničené před 30 lety, stejně jako provoz vlaků na nádraží, což je možné díky modelovému kolejišti postavenému dle někdejší reality a s využitím dobových plánů a dalších historických pramenů.

Výstavní sál muzea, po jehož obvodu byly velkorozměrové fotografie – zejména z 60. let 20. století – zobrazující přijíždějící a odjíždějící vlaky, provoz depa, zbrojení lokomotiv uhlím a vodou, nabídl každému návštěvníkovi možnost zažít pocit výpravčích těšnovského nádraží. Na digitálně řízeném modelovém kolejišti ve velikosti HO (měřítko 1: 87) mohl využít interaktivních prvků a dle dobových jízdních řádů vypravovat osobní vlaky kupříkladu do Turnova, Všetat či Hradce Králové.

Naopak zážitek cestujících z těšnovského nádraží přibližovaly kupříkladu působivé litografie Jiřího Boudy, které svou detailní přesností a barevností plasticky vracejí dávno minulou realitu.

Modelový železniční provoz (s přiměřenou nadsázkou) zahrnoval i trať procházející po Negrelliho viaduktu, pod nímž se nacházelo zhlaví těšnovského nádraží. Tato pozoruhodná dopravní stavba – jde o nejstarší železniční most přes Vltavu a nejdelší železniční most v Česku – funguje již 155 let a její adekvátní část byla rovněž součástí modelového kolejiště.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Muzeum
města
Prahy

Praha ve strhaném plakátu / Jitka Kopejtková

Termín: 26. 11. 2015 – 28. 2. 2016

Místo: Hlavní budova Muzea města Prahy,
přednáškový sál

Česká fotografka, která svou tvůrčí činnost zaměřuje na autentické zachycení strhaných plakátů na oficiálních i neoficiálních plakátovacích plochách v ulicích měst. Originální přístup zachycení okamžité a neopakovatelné atmosféry ulice tak jak ji zprostředkovává Jitka Kopejtková je uměleckým počinem, který je možné zařadit mezi vlnu tzv. new street artu.

K výstavě byly připraveny doprovodné předměty, které jsou k dostání v pokladně muzea a na našem [e-shopu](#).

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Muzeum
města
Prahy

Má vlast 2014

Termín: 3. 3. 2015 – 12. 4. 2015

Místo: Zámecký areál Ctěnice

Projekt „Má vlast cestami proměn“ se snaží přispívat ke zvelebování našich sídel i přírodní krajiny prezentací následováníhodných příkladů úcty k hodnotám, jež nám byly svěřeny předchozími generacemi, ale v minulosti se jim často dostávalo málo péče.

Putovní výstava představila proměny různorodé, od drobných oprav křížků a pomníků, přes obnovy návší a jiných veřejných prostranství, budování stezek a cest či revitalizace parků a zahrad, až po náročné opravy a rekonstrukce rozsáhlých objektů.

Bez ohledu na to, zda stála několik desítek tisíc nebo stovky milionů, každá proměna je jedinečná svou historií a příběhem, který ji provází. Zchátralé stavby a zanedbaná zákoutí se proměnou probouzejí k novému životu a často nacházejí i nové možnosti využití. Projekt „Má vlast cestami proměn“ představuje každoročně 120 proměn z celé republiky. Vystavovaná kolekce v Zámeckém areálu Ctěnice zachycovala proměny vybraných historických staveb Prahy a Středočeského kraje.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Wiehlova mříž

Termín: 1. 2. 2016 – 30. 4. 2016

Místo: Hlavní budova Muzea města Prahy

Ve sbírce mříží a kovářských prací Muzea města Prahy se nachází opravdový skvost, mřížová kaple (sacellum) ze Strahovského klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie, v níž bylo, s výjimkou válečných období, v letech 1628–1811 uloženo tělo zakladatele řádu premonstrátů – sv. Norberta. Jde o kvalitní kovářskou práci, hlásící se k renesanční tradici. Jedná se o kované pruty s kruhovým profilem, ty jsou místy doplněny plochými motivy listů a květů. Velmi důležitým prvkem je tepaný a sekaný motiv andělských hlaviček s křídélky, oblíbený motiv konce 16. a prvních desetiletí 17. století. To také ukazuje vystavená část mřížové výplně dveří. (MMP H V 1423/3). Mříže byly v kostelích na konci 16. a v 17. století naprosto běžné. Uzavíraly boční kaple nebo se stavěly kolem náhrobků.

Tělo sv. Norberta z Xanten (1082–1134) bylo přeneseno do Prahy z tehdy již luteránského Magdeburku v roce 1627. Napřed bylo uloženo na hlavním oltáři kostela a teprve v roce 1628 v zmíněné mřížové kapli. Mřížová kaple je dílem měšťana a zámečnicka Menšího Města pražského Jakuba Ernsta a byla malována a pozlacena podle dobového zvyku malířem Hanušem Schlemüllerem. Kaple stála uprostřed hlavní lodi na úrovni kazatelny. Měla čtvercový půdorys se stranou o délce cca 240 cm, výška dosahovala cca 340 cm. Změna výzdoby kostela v polovině 18. století vedla k tomu, že kaple působila v prostoru zastarale. Proto byla v roce 1811 odstraněna. Ostatky světce byly přeneseny opět na hlavní oltář a později do boční kaple, kde jsou dodnes. Části rozebrané mřížové kaple byly dlouho použity jako zábradlí v domě čp. 161 v Úvoze na Hradčanech. Poté byla mříž zakoupena pražským starožitníkem Chaurou, od něhož mříž v roce 1898 koupilo pražské městské muzeum. Kaple je vedena pod inventárním číslem MMP H V 1426/1-14.

Rytina Daniela Wussina, která byla publikována spolu se spisem „Vita mors et translatio s. Norberti“ v roce 1671, je pravděpodobně jediným obrazovým pramenem k dějinám kaple. Vyobrazení kovaných prvků na ní můžeme považovat za autorovu licenci, nikoli však

Muzeum
města
Prahy

samotnou konstrukci mříže. Při své snaze o obnovu torza sacella v tehdejší expozici Muzea královského hlavního města Prahy v roce 1905 se jí řídil i architekt a člen Komitétu městského musea Antonín Wiehl (1846–1940). Postup můžeme podrobně sledovat díky souboru čtyř výkresů (MMP H 56.405 A- D).

Fotografie první, tehdy teprve pět let staré expozice „zámečnického oddělení“ nám ukazuje i místo, které se mělo kvůli instalaci mříže uvolnit a exponáty posunout. (obr. 6)

V roce 1905 proto došlo k rozebírání mříže – s výhledem na její budoucí opětovné složení. Projekt se bohužel nakonec nerealizoval a jednotlivé díly byly rozptýleny. Podařilo se je však identifikovat a přiřadit k sobě, zásadně nápomocny při tom byly právě výkresy Antonína Wiehla.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

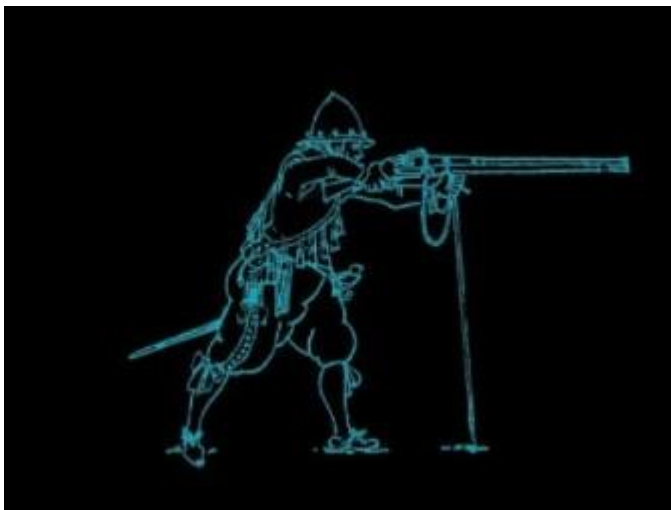

PŘEDMĚT SEZÓNY

Souboj psaný střelným prachem

Termín: 7. 4. 2015 – 18. 6. 2015

Místo: Hlavní budova Muzea města Prahy

Cyklus minivýstav:

Předmět sezóny

Sbírka zbraní Muzea města Prahy obsahuje více než tisíc kusů, které se do muzea dostaly různými nákupy, dary, ale i nálezy. V evidenčních knihách z nejstaršího období katalogizace nalezneme půvabnou dobovou terminologii (puška na křesivku, ručnice na doutnák apod.).

Středověkých a raně novověkých palných zbraní v depozitářích MMP není sice mnoho, ale o to zajímavější jsou to exempláře. Mezi nimi budí pozornost především mušketa s doutnákovým zámkem s pažbou německého typu ze začátku 17. stol. Stejně tak i další dva unikátní předměty – skleněná nádobka s černým střelným prachem patrně z konce 16. stol. a přední plát kyrysu z konce 18. stol. s jamkou po zásahu puškovým projektilem. Před návštěvníkem tak ožíval krátký, ale z hlediska sbírkových předmětů zastoupených v našich muzeích značně neobvyklý příběh odvěkého souboje mezi střelnou zbraní a ochranou v podobě osobního brnění.

Od vzniku prvních palných zbraní ve 14. stol. se hledala i účinná obrana proti jejich ničivým střelám. Zatímco střelec potřeboval zbraň, prachovnici s prachem a náboj, obránce se „jen“ oblékl do různých typů brnění. V takovémto souboji zpravidla vítězí střelec, ale jak dokládá kyrys ve vitríně, nemusí to tak být vždy. I když se stáří jednotlivých vystavovaných exponátů liší, přesto je lze takto souborně uspořádat, neboť principy a materiály na obou stranách se v průběhu věků příliš nelišily. Soubor unikátních předmětů umožnil návštěvníkovi představit si, jak takový souboj probíhal.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Muzeum
města
Prahy

Kámen v pravěku

Termín: 12. 4. 2015 – 4. 10. 2015

Místo: Zámecký areál Ctěnice

Jedna z cyklu doprovodných výstav ke stálé expozici „Řemesla v pořádku“ byla věnována zpracování a využití kamene v pravěku.

Na výstavě se návštěvníci seznámili s nejstaršími technikami opracování kamene a se širokou škálou kamenných nástrojů, vyráběných v různých obdobích pravěku. Originální archeologické nálezy byly doplněny funkčními replikami i názornými ukázkami jejich použití. Součástí výstavy byla dílna, kde si návštěvníci mohli sami práci s kamennými nástroji vyzkoušet. Výstavu doplnil tematický program pro školy a víkendové akce pro veřejnost v areálu ctěnického zámku.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz

Stavte barikády! / Výstava k 70. výročí Pražského povstání

Termín: 5. 5. 2015 – 30. 6. 2015

Místo: **Hlavní budova Muzea města Prahy**

Informace:

Výstava byla umístěna na panelech před vstupem do hlavní budovy

Výzva šířená povstaleckým rozhlasem hned první den povstání, 5. května 1945, měla po celé Praze velký ohlas. Během chladné a deštivé noci na 6. května se díky značnému úsilí velkého množství obyvatel, včetně žen a dětí, podařilo vystavět stovky barikád. S využitím dlažebních kostek, převrácených tramvají, traverz i domácího nábytku byly přehrazeny pražské ulice na mnoha místech. Vzniklo tak opevnění proti útokům německých jednotek, které se snažily získat zpět kontrolu nad hlavním městem – coby významným komunikačním uzlem důležitým pro ústup početné německé armády na západ. Izolovaným německým posádkám v Praze dorazily na pomoc posily z venkovských vojenských prostorů.

Na řadě míst se rozhořely prudké boje. Čeští barikádníci, kterých bylo zhruba 30 000, i přes omezenou výzbroj a absenci těžkých zbraní dokázali mnohde účinně vzdorovat výrazné přesile, nicméně brutálním vedením boje – používání civilistů jako štítů před tanky při dobývání barikád, braní rukojmí, vraždění zajatců i žen a dětí – si zejména jednotky SS dobily cestu až do středu Prahy. Kritické okamžiky povstání vyřešilo vyjednávání, které vyústilo v kapitulaci německých vojsk 8. května odpoledne. Obránci barikád dle dohody uvolnili průjezd ulicemi a němečtí vojáci i civilisté opouštěli Prahu.

Celistvou představou o množství barikád – bylo jich postaveno více jak dva tisíce – poskytoval historický plán nacisty okupované Prahy, do něhož byly s využitím moderních grafických metod vyznačeny všechny zdokumentované barikády, tedy 2 049. Takto vytvořený plán představoval první kartografické ztvárnění jedinečného pramene k pražským barikádám, kartotéky barikád zpracované již v 60. letech 20. století, která je uložena v Muzeu města Prahy.

Muzeum města Prahy

www.muzeumprahy.cz